

Tuulivoimaosayleiskaavan laatiminen Tielammen alueelle

Tekninen lautakunta 30.03.2023 § 23

Valmistelija

Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Lapinlahden kunnanhallitus on kokouksessaan 8.8.2022 § 137 hyväksynyt Eurowind Energy Oy:n (EWE) aloitteen tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimiseksi Lapinlahden Tielammen alueelle.

Osayleiskaavoitettava alue on osa laajempaa aluetta, joka maakuntakaavassa on potentiaalista aluetta tuulisuuden takia. Alue kokonaisuudessaan sijoittuu myös lisälmen kaupungin puolelle. Alueelle on suunnitteilla muitakin tuulivoima hankkeita. EWE:n hanke koostuisi noin enintään 17 tuulivoimalasta.

Kaavarajaus, voimaloiden sijoittelu ja kokonaismäärä tarkentuvat kaavaprosessin aikana huomioiden kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) selvitykset, lausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut.

Kaavoitusprosessin kanssa rinnakkain tehdään ympäristövaikutusten arviointi (YVA).

Tuulivoimaa koskeva osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa (Mrl 77a §) voidaan määrätä kaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden osalta.

Tuulivoimarakentamista ohjaavan yleiskaavan laatimiskustannukset (Mrl 77 c §). Jos (Mrl 77a §:n mukainen) tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava laaditaan pääasiallisesti yksityisen edun vaatimana ja tuulivoimahankkeeseen ryhtyvän taikka maanomistajan tai haltijan aloitteesta, kunta voi periä tältä yleiskaavan laatimisesta aiheutuneet kustannukset kokonaan tai osaksi. Kunta hyväksyy kaava-aluekohtaisesti perittävän maksun periaatteet ja maksun perimistavan sekä -ajan.

Kiellot yleiskaavaa laadittaessa (Mrl 38 §). Kun yleiskaavan laatiminen tai muuttaminen on pantu vireille, kunta voi määrätä alueelle rakennuskiellon ja 128 §:ssä tarkoitetun toimenpiderajoituksen.

Kunta voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen Mrl 171 §:n mukaisesti mm. rakennuskielloista ja toimenpiderajoituksista. Poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle eikä poikkeusta saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

EWE vastaa kaavoituksen kustannuksista Mrl 77 c §:n mukaisesti ja esittää Lapinlahden kunnalle hankkeen tuulivoimaosayleiskaavoituksesta vastaavaksi konsultiksi Plandea Oy:tä. Kaavanlaatijana toimisi Plandea Oy:stä Ville Vihanta.

Plandea Oy on valmistellut osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) koskien osayleiskaavoitettavaa aluetta.

Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 metriä. Suunnittelualue ja sen lähiympäristö on harvaan rakennettua, metsätalousvaltaista aluetta. Suunnittelualueelle tai lähialueille sijoittuvat suojelualueet, erityiset kohteet ja muita merkittäviä nykytilan mukaisia tietoja on kerrottu OAS:n sivuilla.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset

huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta hyväksyy kaavakonsultiksi Plandea Oy:n, sekä kuuluttaa tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) yleisesti nähtäville ajalle 13.4.2023 – 15.5.2023 ja pyytää siitä lausunnot tuulivoimalaosayleiskaavan OAS, 30.3.2023 kohdassa 5.1. Osalliset mainituilta tahoilta.
Päätös	Tekninen lautakunta hyväksyi kaavakonsultiksi Plandea Oy:n, sekä kuuluttaa tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) yleisesti nähtäville ajalle 13.4.2023 – 15.5.2023 ja pyytää siitä lausunnot tuulivoimalaosayleiskaavan OAS, 30.3.2023 kohdassa 5.1. Osalliset mainituilta tahoilta.

Tekninen lautakunta 05.07.2023 § 48

Valmistelija	Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi Tielammen tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli yleisesti nähtävillä 13.4.2023-15.5.2023 välisen ajan. Tekninen lautakunta pyysi osallistumis- ja arviointiohjelmasta lausunnot 30.3.2023 päivättyssä OAS:ssa mainituilta. Saaduista lausunnoista ja osallisuus- ja arviointisuunnitelmasta saaduista kuntalaispalautteista on laadittu kooste, joka on liitteenä. Palautemateriaali esitetään oheismateriaalina tekniselle lautakunnalle ja kulkee kokonaisuutena käsittelyn vaiheissa oheismateriaalina. Annetut lausunnot ja palautteet huomioidaan eri selvityksissä, lähtötietoja täydentävinä asioina, sekä kaavaluonnoksessa ja -ehdotuksessa sen mukaan mihin niillä on vaikuttavuutta. Viralliset vastineet palautteisiin ja lausuntoihin esitetään kaavaluonnos vaiheessa.
--------------	---

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta merkitsee lausunnot ja palautteet tiedoksi.
Päätös	Tekninen lautakunta merkitsi lausunnot ja palautteet tiedoksi.

Tekninen lautakunta 03.10.2024 § 67

Valmistelija	Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi Tielammen tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnos on valmistunut. Kaavaluonnos sekä kaavaselostus on päivätty 19.9.2024 päivälle, sekä 30.3.2023 päivätty OAS on päivitetty 19.9.2024. Suunnittelualue on kaikkiaan noin 853 hehtaarin suuruinen. Tielammen alue sijaitsee Lapinlahden pohjoisosassa lisalmen kuntarajaa vasten. Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa enintään 17 tuulivoimalan rakentaminen. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 metriä (roottorin halkaisija n. 170 metriä). Tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6–9 MW. Suunnittelun tavoitteena on laatia osayleiskaava, joka mahdollistaa suunniteltavan tuulivoimapuiston sijoittamisen alueelle siten, että rakentamisaikaiset ja pitkän
--------------	---

aikavälin ympäristövaikutukset jäisivät mahdollisimman vähäisiksi. Tuulivoimahankkeen tavoitteena on lisätä tuulivoimatuotantoa alueella ja vastata näin ollen energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteisiin uusiutuvan energiantuotannon lisäämisessä.

Osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon myös muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet, sekä suunnitteluprosessin edetessä muodostuvat tavoitteet. Suunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaavassa osoitetuista toiminnoista ei aiheudu esimerkiksi kaava-alueen luonnonympäristöön, eläimistöön ja linnustoon, ympäröivän alueen asukkaisiin, alueella harjoitettavaan maa- ja metsätalouteen tai muihin elinkeinoihin kohdistuvia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Sähkön siirtoon liittyviä kysymyksiä arvioidaan YVA-menettelyssä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadusta palautteesta on laadittu paulatteiden koonti ja vastineet. Näiden pohjalta ja kaavaluonnoksen laadinnan pohjalta on osallistumis- ja arviointi suunnitelmaa päivitetty.

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta hyväksyy OAS:sista annettujen palautteiden ja kannanottojen ja lausuntojen kootut vastineet. Tekninen lautakunta päättää asettaa 19.9.2024 päivätyt Tielammen tuulivoimapuiston tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksen ja kaavaselostuksen liitteineen yleisesti nähtäville ajalle 10.10.2024 - 11.11.2024 ja pyytää siitä lausunnot kaavaselostuksen kohdan 4.1. Osallistuminen ja yhteistyö mukaisesti.
Päätös	Tekninen lautakunta hyväksyi OAS:sista annettujen palautteiden ja kannanottojen ja lausuntojen kootut vastineet. Tekninen lautakunta päätti asettaa 19.9.2024 päivätyt Tielammen tuulivoimapuiston tuulivoimaosayleiskaavan kaavaluonnoksen ja kaavaselostuksen liitteineen yleisesti nähtäville ajalle 10.10.2024 - 11.11.2024 ja pyytää siitä lausunnot kaavaselostuksen kohdan 4.1. Osallistuminen ja yhteistyö mukaisesti.

Tekninen lautakunta 27.05.2025 § 42

Valmistelija	Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi
	Kaavaehdotus Tielammen tuulivoimaosayleiskaavasta on valmistunut. Kaavaehdotus ja kaavaselostus on päivätty 13.5.2025 päiväyksellä.
	Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 10.10.2024 -11.11.2024 välisen ajan ja siitä saatiin 15 lausuntoa ja 26 mielipidettä. Yhteenveto kaavaluonnoksesta annetuista lausunnoista ja mielipiteistä vastineineen on kaavaselostuksen liitteenä. Päätöksiä tehdessä päättäjillä on mahdollisuus perehtyä kaikkiin yksittäisiin lausuntoihin ja mielipiteisiin kokonaisuudessaan.
	Luonnosvaiheen kuulemisen jälkeen osayleiskaavan luonnosta ehdotukseksi on muutettu saatuun palautteeseen sekä sen myötä tarkentuneisiin suunnitelmiin ja selvityksiin perustuen. Luonnosvaiheen jälkeen osayleiskaavaehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:
	Tuulivoimaloiden määrää on laskettu 17 voimalasta 10 voimalaan. Voimalapoistojen myötä kaavassa osoitettuja tuulivoimaloiden sijainteja on muutettu vähäisesti, sekä supistettu tuulivoimaloiden alueita alueella tunnistetut arvot huomioiden. Tuulivoimalapoistojen ja -siirtojen myötä alueelle osoitettua ohjeellista tieverkostoa ja maakaapelointia poistettu sekä tarkennettu uusiin sijainteihin sopivaksi alueella tunnistetut arvot huomioiden. Muinaismuistoalue (sm/) ja muu kulttuuriperintökohde (s/) poistettu Kulttuurihistoriallisen museon lausuntoon perustuen. Voimalan nro 3 tv-alueetta koskien on annettu määräys: Tuulivoimalan numero 3 rakentamisluvan

yhteydessä tulee esittää toimenpiteet alueen suojaamiseksi siten, ettei alueelta ole mahdollista päästä saasteita maaperään tai pohjavesiin.

Kaavaselostukseen on tehty täydennyksiä ja päivityksiä muuttuneen kaavaratkaisun myötä kuviin sekä vaikutusten arviointiin (kohta 7) sekä lisätty tiivistelmä Lapinlahden kunnan teettämän kyselytutkimuksen tuloksista kohtaan 7.16. Lisäksi nykytilan kuvaukseen (kohta 3) on päivitetty maakuntakaavoituksen tilanne, sekä tehty täydennyksiä palautteeseen perustuen (elinkeinot, liikenne, arkeologinen kulttuuriperintö). Kaavoitusprosessin kulku on täydennetty kohtaan 4.1.2 sekä Tielammen tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn kulku kohtaan 5 sekä osayleiskaavan suhde perusteltuun päätelmään lisätty liitteeksi 13. Näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat (liite 3) sekä meluselvitys (liite 9) ja välkeselvitys (liite 10) on päivitetty vastaamaan kaavaehdotuksen mukaista toteutusta.

Kaavaselostuksesta ja liitteinä olevista selvityksistä käy ilmi erilaiset ihmisiin ja luontoon vaikuttavat seikat, sekä arvioinnit niiden vaikutuksista. Kaavaselostuksessa on käsitelty yhteisvaikutuksia läheisen Iso-Petäjämäen hankkeen kanssa. Yhteisvaikutusten mallinnuksissa on käytetty Tielammen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeutena 250 metriä ja Iso-Petäjämäen 270 metriä. Voimaloiden kokonaismäärä on 20 voimalaa nyky suunnittelutilanteen mukaisesti. Yhteisvaikutukset pitkälti samankaltaisia kuin yksittäisillä alueilla alueiden pinta-aloihin suhteutettuna. Yhteisvaikutuksista näkyvin on kahden hankkeen toteutuessa nähtävissä maisemavaikutuksien osalta. Meluvaikutuksien osalta raja-arvot eivät ylitä mallennuksissa ja todennäköisen sekä teoreettisen välkevaikutuksen osalta, joissa niissäkään ei pääosin ylitetä ohje/raja-arvoja, voidaan teknisin ratkaisuin vähentää välkkeen vaikutuksia.

Esittelijä	Tekninen johtaja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta hyväksyy kaavaluonnoksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden vastineet. Tekninen lautakunta päättää asettaa 13.5.2025 päivätyt Tielammen tuulivoimapuiston tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen ja kaavaselostuksen liitteineen yleisesti nähtäville ajalle 5.6.2025- 7.7.2025 ja pyytää siitä lausunnot kaavaselostuksen kohdan 4.1. Osallistuminen ja yhteistyö mukaisesti.
Päätös	Tekninen lautakunta hyväksyi kaavaluonnoksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden vastineet. Tekninen lautakunta päätti asettaa 13.5.2025 päivätyt Tielammen tuulivoimapuiston tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksen ja kaavaselostuksen liitteineen yleisesti nähtäville ajalle 5.6.2025- 7.7.2025 ja pyytää siitä lausunnot kaavaselostuksen kohdan 4.1. Osallistuminen ja yhteistyö mukaisesti.

Kaavatoimikunta 18.05.2026

404/10.02.02/2022

Valmistelija Tekninen johtaja Rami Linna, 040 488 3701, rami.linna@lapinlahti.fi

Tielammen tuulivoimapuiston tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotus on ollut nähtävillä 5.6.2025- 7.7.2025 välisen ajan. Kuulemisen aikana saatiin 12 lausuntoa ja 20 muistutusta.

Ehdotusvaiheen nähtävillä olon/kuulemisen jälkeen ehdotukseen on tehty teknisiä muutoksia, jotka käyvät ilmi liitteestä 2C Kaavan laatijan vastineet kaavaehdotuksesta saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin, kohta 3. Vastineet 12 lausuntoon ja 20 muistukseen on esitetty edellä mainitun asiakirjan kohdassa 4.

Lausunnoista voidaan nostaa esiin kahden kilometrin etäisyys vaade, joka ei ole nyky lainsäädännön mukainen, vaan alueelle on laadittu meluselvitys, jossa melu on mallinnettu Ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti. Mallinnus huomioi mm.

maan- tai vedenpinnan absorptio ja heijastuksen vaikutuksen (vesistöjen huomiointi) sekä maanpinnan muodot. Tuulivoiman meluvaikutuksia tarkastellaan erityisesti ulkomelun osalta, jonka ohjearvot ovat 45 dB päivällä ja 40 dB yöllä. Melun ohjearvot ovat ehdottomia, eikä niitä saa ylittää. Mallinnusten perusteella Tielammen meluvaikutukset kantautuvat kaavaselostuksessa osoitetun mukaisesti siten, että ohjearvot alittuvat kaikkien asuin- ja lomarakennusten kohdalla. Myös melun yhteisvaikutukset Iso-Petäjämäen kanssa on huomioitu, eikä ohjearvot ylity. Lausunnoista nousee esiin myös luontoarvot kaavaehdotusalueella ja alueen välittömässä läheisyydessä.

Muistutuksissa tuodaan muun muassa esiin luontoarvoja, pohjavesi ja lähteet, maisemaarvot, melu- ja välkevaikutuksia, sekä kuntalaisten aitoa kuulemistä.

Niin lausunnoissa kuin muistutuksissa tulee monessa kohtaa esiin, ettei maakuntakaavassa tuulivoimapotentiaalisiksi alueeksi osoitettu alue osu Tielammen tuulivoimapuistohankkeen kohdalle. On muistettava, että maakuntatason kaavoitus on aluenmerkintöjen rajauksien osalta hyvinkin epätarkkaa ja niitä voidaan käsitellä yleispiirteisinä, jatkosuunnittelun tarkentaessa aluerajauksia.

Kaavaehdotus sisältää kaikkiaan noin 853 hehtaarin alan, jakaantuen kahteen osaan, mahdollistaen kymmenen tuulivoimalan rakentamisen. Voimaloiden kokonaiskorkeus enintään 250 metriä ja yksikköteho noin 6-9 MW. Yhteisvaikutukset alueen toisen tuulivoima kaavoitushankkeen Iso-Petäjämäen tuulivoimapuisto kanssa on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 7.20 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Hankkeen toteutuessa on esitetty tuulivoimaloiden laskevan kiinteistöjen arvoja. Niin Suomessa kuin maailmalla tehtyjen tutkimusten mukaan tuulivoimaloilla ei ole merkittävää, jos ollenkaan, vaikutusta kiinteistöjen arvoihin. Kiinteistöjen arvoihin vaikuttavia tekijöitä useita ja nykyisen trendin mukaisesti asuin- ja kiinteistö säilyttävät arvonsa vai isoissa kasvukeskuksissa ehkä joitain poikkeuksia lukuunottamatta.

Puolustusvoimien 6.5.2025 lausunnon mukaan Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelmien mukaista tuulivoimaloiden rakentamista Lapinlahden Tielammen alueelle. Puolustusvoimien vuoden 2024 lausunto on päivitetty muuttuneen tuulivoimalamäärän ja sijaintien mukaiseksi.

Hanketoimijalta saadun tiedon mukaan kaava-alueelle esitetyt tuulivoimalat sijaitsevat maanvuokrasopimuksen omaavilla alueilla. Kaikilta suoja-alueilta ei ole sopimuksia.

Hankkeen toteutuessa voidaan arvioida ensimmäisen vuoden kiinteistöveron olevan noin 400 000 euroa. Rakennusaikaisista investoinneista voidaan arvioida jäävän talousalueelle noin 8-18 miljoonaa euroa.

Kunnan teettämän mielipidetutkimuksen Tielammen tuulivoimapuistoon suhtautuu myönteisesti 37% ja kielteisesti 27%. Neutraalisti suhtautuvia oli 29%. 7% ei osannut ottaa kantaa hankkeeseen.

Lapinlahden ilmastosuunnitelman 2021-2035 päivitys hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2025. Kunnan ilmastosuunnitelman ilmastotyön painopisteistä Kestävä energiantuotanto ja -kulutus sisältää tavoitteen uusiutuvan energian lisäämisestä kuntatalouden ja elinvoimaisuuden näkökulmasta luomalla mahdollisuudet tuulivoiman tulolle, jokaisesta hankkeesta erikseen päättäen.

Ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on kuntalaisilta tullut kannanottoja, jotka on liitetty oheismateriaaliksi. Muistutukset ja lausunnot on tullut antaa nähtävillä olojen aikana. Yksi kannanotto koski YVA-selostuksen perustellun päätelmän ajantasaisuutta luontoselvityksen osalta ja siltä osin on pyydetty näkemystä kannanotosta Lupa- ja valvontavirastolta, jonka edeltäjä ELY-keskus on perustellun päätelmän tehnyt. YVA-lain 27 §:ssä on säädetty siten, että lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaan ratkaistaessa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että perustellun päätelmän ajantasaisuuden tarkasteleminen voi tulla ajankohtaiseksi rakentamislupien

käsittelyn yhteydessä. Kaavaprosessin eteneminen ei ole sidottu mahdolliseen perustellun päätelmän ajantasaisuuden tarkasteluun. Kaavanlaatijan tulee kuitenkin arvioida mahdolliset muutokset tietojen osalta. Kaavanlaatija on laatinut vastineet esitettyihin asioihin.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Kaavatoimikunta päättää hyväksyä Tielammen tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotukseen annettujen lausuntojen ja muistutusten vastineet, sekä esittää 13.5.2025 päivätyn kaavaehdotuksen ja selostuksen (tekniisiä muutoksia 3.4.2026), liitteineen, sekä 13.5.2025 päivitetyn osallisuus- ja arviointisuunnitelman kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös